

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. **Opravišтво**, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Karel Giskra. †

Binkoštno nedeljo ob dveh popoldne je bivši avstrijski minister in znani vodja in govornik ustavoverne nemške stranke dr. Karel Giskra, na svoji vili v Badnu poleg Dunaja po dolžnej bolezni umrl, jedva v 60 letu svoje starosti.

Porodil se je 29. januarja 1820 v Moravskej Trebovi, kakor uže ime kaže, od slovanske rodovine (Giskra je le staro-češka pisava namesto jiskra = iskra), ali bil je vse nemško odgojen in tudi vse življenje le za Nemštvo delal in sicer odločno. Bil je l. 1846 pomočnik profesor na dunajske univerzi in v burnih dnéh leta 1848 je udeležil se študentovskega oboroženja ter je bil poslan v takozvani „predparlament“, kjer se je kazal boljega Nemca nego Avstrijca. Vrnivši se potem v Avstrijo zaradi tega 10 l. nij mogel advokature dobiti. Še le l. 1860 jo je dobil v Brnu. Tam je bil voljen v deželni zbor, kjer se je odlikoval s strastnim napadanjem na moravske Slovence. Zaradi tega so ga volili v državni zbor, kjer si je kot izreden talent in hiter govornik kmalu pridobil jedno prvih mest in celo predsedništvo in potem ministerstvo.

Bil je velik talent, ali nikakor ne velik mož, kajti odličnega poštenja ne more nihče hvaliti na njem. Svoje visoko stanje, svoj mandat je porabil tudi v to, da se je obogatel, in to je najostrejša obsodba vredno. Še je v spominu, kako čudno rolo je igral kot priča v zloglasnej Ofenheimovej pravdi, kjer je rekel, da se smejo „trinkgelderji“ jemati, — ki so pa podkupu ali padmitenju bolj kot podobni. Pa ta „pridobitek“ denarja mu je pač okalil spomin in slavo celó mej njegovimi svojci, ali usoda se je nad njim maščevala s tem, da

mu vseh njegovih političnih zlorabe in dobičkarije nij dala dolgo uživati, ker on, velikán in telesno orjaško močan, — „eine wahre Hünnergestalt“, — legel je primerno rano v grob. Nesebičnost je vendar le najlepša nagrobница.

Očitati moremo avstrijski Slovani temu pokojniku mnogo. Hud vrag nam je bil. Ali mi Slovenci moramo pa tudi priznati, da smo v vsej ustavnej dobi največjo politično svobodo uživali tačas, ko je bil Giskra minister notranjih zadev. Le domislite se, da smo tačas imeli silne slovenske tabore in da so na njih naši slovenski možje zagovorniki in buditelji govorili skoro popolnem slobodno. Spominjamo se še, da, ko je prvi slovenski tabor v Ljutomeru l. 1868 osnoval se, nij vedel tedanji tamošnji okrajni glavar, bi li Slovincem dovolil javen shod, ne bi li ga. Ali Giskra mu je kratko odtelegrafiral, naj precej dovoli: „unbedingt bewilligen“. Bilo je torej v Giskri poleg nemške in renegatske zagrizenosti proti Slovanom vendar še nekaj ónega pravega liberalca, ki je svobodo hotel za-se, pa vedel, da jo mora dati tudi protivniku. Kakšni so bili njegovi nasledniki?

Volitve v državni zbor.

Nekoliko veljavnih mož volilnega okraja notranjskih kmetijskih občin se je bilo zbralo binkoštni ponedeljek v postonskeji čitalnici in sklenili so sklicati dva volilna shoda: jednega v nedeljo popoldne ob 6 v Postojni, drugega pa na óni četrtek (ko je tudi praznik) v Logatec, da se volilci in zaupni možje notranjski zedinijo in z večino sklenejo, katerega kandidata bodo postavili iz mej onih

ki se oglašajo. Za sklicanje teh dveh volilnih shodov so bili voljeni soglasno: gg. Fr. Hren, Alof Obreza in Škender Ličan. Večina glasov je tu letelo tako: „volimo popolnem neodvisnega moža in domačega“. Zoper volitev kacega uradnika so bili ugovori. Mi želimo in upamo, da se bodo Notranjci gotovo na tako volitev zedinili, ki bode kolikor se dá jednoglasna, kakor se spodobi tako odlično narodnemu okraju, in kakor je v zdanjih nekako prehodnih političnih razmerah za našo stvar oportuno. Več nečemo denes še v javnost nositi. Gospodje Notranjci so sami prvi poklicani na volilnih shodih odločiti, po moški in mirno, in kar bodo narodno odločili, bomo razglasili o svojem času.

Iz Ljubljane imajo spet dunajski listi nekaj volitvenih neresnic ali ugibanj. Jedno teh ugibanj je, da je gospod Potočnik, penzionirani stavbeni svetovalec, kandidat narodnega centralnega volilnega odbora za Dolenjsko. V tej zadevi nij še nič določenega in se bodo pač dolenjski volilci in veljavni možje sami oglasili, koga oni hoté in kdo tudi v tem nekoliko čudno sestavljenem okraju najlažje zmaga od narodne strani.

Program moravskih velikih posestnikov

se glasi tako:

„Razni nazori o ustavnej obliki monarhije so skozi več let različne politične elemente, ki so po svoji naturi pozvani na skupno delovanje na polji javnega življenja, pripravili v razne ostre protivnosti, nekatere pak čisto ovirali, da se nijso udeleževali javnega življenja.

„Resni čas pa kaže na to, da vsi, kate-

Listek.

Kosmas Makabejec.

VII.

Prišedši v Ljubljano si je Kosmas najel sobo pri „Slonu“, ker je uže čital nekaj v „Novicah“ o Mokarjevih; tudi mu je še bilo v spominu, kako je neki kmet, prebravši napis na rečeni gostilnici, pomajal z glavo ter se vprašal: „Kaj je neki hotel Elefant tej hiši?“

Ko je torbo odložil, je prvokrat čutil v sebi neko neodvisnost, bil je pravi gospod v polnem pomenu besede, kakor še nikoli poprej.

Potem ko se je bil okrepil malo, je šel rekognoscirati po mestu, ne bi li čul kaj slovenskega govora po ulicah; bil je precej zadovoljen, ko je čul v zvezdi, da so pesternje še precej lomile slovenščino z otroci, ker tačas

je v Zagrebu vladala še hujša nemškutarija nego v Ljubljani, ko pa je opazil nekatere slovenske firme in napise, je bil prav zadovoljen. Pogledal je še znotraj Miklavževo cerkev, potem pa se je povabil čisto navdušen v gostilno, kjer je večerjal krške rake, če so res bili „krški“ in pa ljudi je nadlegoval s svojo slovenščino.

Sledeči dan precej zgodaj si je nategnil rokovice, — te je tudi imel uže naš Kosmas — pa se je odpravil k uredniku „Novic“. Mej potem je čul prvokrat neko vrsto službene ljubljanske slovenščine; bobnar namreč je nanznanjal zbranemu ljudstvu nekaj tako le: „Dons popúdan bo lectanta na ek' per Šrajnarjev' hiš', jen bo tud ves hišenkšer z vsem zukher predan; tist k' ma lešt kej kupt, naj se ob šterih tam znajde — trum trum!“ Tudi boljše kakor nič, si je mislil Kosmas, pa je bil še bolj zadovoljen in vesel Ljubljane.

Urednik noviški je Kosmasa prijazno spre-

jel, ter ga je odpeljal na Poljane v konjski špital, v licealno biblioteko in v Blaznikovo tiskarno. Tiskarna je Kosmasa čez vse zanimala, ker tukaj so se delale „Novice“, pa ko ne bi bil tačas še aspiriral na dostojanstvo kaplansko, precej bi bil zaprosil Blaznikovo gospó, da mu dá posla v tiskarni. Tiskarne še nij poprej videl nobene, in če ravno je pri Jeretinu v Celji nekaj rad lukal notri čez steklena vrata, kadar se je vrtelo kolo in se je tiskal gimnazijalni program, ipak še nij od blizu videl tega čudeža — posvetnega.

V muzeju je Kosmas pomno motril orožje in obleko afrikanskih divjakov, ker mu je bil v Zagrebu katehet Brodnik obudil željo po afrikanskem misijonarstvu, katera se pa nij prijela Kosmasa, ki nij imel sreče v preobračanju nevernikov, niti Vlaha na Hrvatskem nij mogel preobrtniti k pravej veri, kako bi še le bilo v Afriki z divjaki, kateri bi ga ne mara

rim je na srci blagost države takšna vprašanja najprej opusté na strani, katera so doslej posamnike v njih nazorih ločevala, a se v prvej vrste poprimajo ónih, v katerih se ne morejo zjediniti, ónih vprašanj namreč, katerih uspešno razpravljanje in rešitev je odvisno od skupnega delovanja naravno jednaci elementov, a se mora opustiti načelno ali pa ekstremno stališče. Taka vprašanja so:

„Gospodarstvene namere ki so okolo nas in po celej Evropi obveljale, ali po katerih se hrepeni, ki stojé v mnogoterem nasprotju z ónimi zadnjih desetletij, dogodjaji na južno iztočnej meji države, kateri so tej naložili uže težke žrtve, in katerih se nikakor ne more uže samo ob sebi za rešene smatrati, kljubu temu da je za zdaj mir, finančialna vprašanja in težki nalog, da se spravijo državne potrebe v soglasje z zmožnostjo plačevati in blagostanjem prebivalstva.

„To in marsikaj drugoga mora se globoko razpravljati in rešiti in tega se ne sme odlašati, dokler se niso protivja poličnih in državopravnih nazorov soglasno združila. Uspéšno se pa mora javno delovati samo na podlogi obstoječih zakonov. Vabimo tedaj vse óne volilce, ki so jednaci mislij k volilnemu shodu dne 7. junija.“

Ta poziv kaže, da bodo kandidatje odsej mešani, da ne bode sama ustavoverna klika gospodovala in ekskluzivno volila. To bi bilo novo znamenje, da bode obraz prihodnjega državnega zbora ves drugi nego dozda.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 3. junija.

Češki zaupni možje so proglasili sledeče točke Nemcem kot podloga za sporazumljenje: 1. Naj se izvede narodna ravnopravnost v šoli in uradu; 2. naj se volilni red popravi; in 3. naj se vprašanje reši, kako bi se historična individualiteta in avtonomija češkega kraljestva z ustavo v sklad spravila.

Hrvatski sabor je sklican na 14 dan junija meseca. Poprej, okolo 10. pa bode regnikolarna deputacija svoje poročilo izdelala.

Ogersko-**srbski** škofje so res bili vložili do cesarja prošnjo da naj ne potrdi postave, vsled katere se bode moralo tudi na nemagjarskih šolah učiti magjarski jezik, — ali možje so baje prekasno prišli, krona je bila óno postavo uže potrdila.

Vnanje države.

Knez **bolgarski** je ustanovil novi red za odlikovanja, kakor je določeno v bolgar-

skej ustavi, ter mu dal ime: „red Aleksandra“. To odlikovanje ima pet razredov, viselo bode na rdeče-belo-zelenem traku, ter ima napis: „Za zasluge.“ Knežev grb, katerega je sprejel knez Aleksander ima v sebi deželni grb in na četririh poljih njega je rodbinski grb princev Battenberških.

Iz **Filipoplja** se javlja: Ferman o imenovanji Aleka paše za vzhodnje rumelijskega guvernerja in njegov proglas se je 30. javno bral. Turška zastava se pa nij razobesila, ker je narod bil razburjen. Proglas Alekov se je viharno pozdravljal. Grki so protestirali, ker se oglas nij bral tudi grški.

Srbska vlada je jako previdna gledé sklepanja trgovinske pogodbe z Avstro-Ogersko (katera še vedno nij sklenena). Srbija se boji, da bodo Magjari take terjatve stavili, katere segajo črez meje berlinskega dogovora in ki bi se srbske neodvisnosti dotikali.

Iz **Rusije** se 2. jun. poroča, da so bili v Kijevu nihilisti pruski Nemec Brandtner, plemenitaš Osinski in Anton obešeni.

Iz **Aten** se poroča, da je grška vlada poslala depešo na vlade in neko noto na porto, ker se turška vojska zbira na grškej meji in se je bati da v Grecijo prodere.

Dopisi.

Iz Gorice 31. maja. [Izviren dopis.]

„Smrt pobira — ne izbira“, in pobrala je boginja Morana iz narodnega polja zopet mlado cvetico. — Avgust Leban, c. kr. učitelj na državnej deškej šoli je včeraj po dolgej boleznini umrl. — Ranjki je bil leta 1847 v Kanalu rojen, tam je dovršil pri svojem očetu, ki je bil tam nadučitelj — tretji razred in je potem stopil v Gorico leta 1858 v četrti normalni razred. — Naredivši v gimnaziji maturo, vstopil je učiteljišče v Gorici, katero je v enem letu dovršil. — Bil je nekaj časa učitelj v Sovodnjah pri Gorici in v Ajdovščini in ko je pred 6. leti šel njegov oče, c. kr. učitelj na vadnici v Gorici — v pokoj, ga je naučne ministerstvo poklicalo na očetovo mesto. Učiteljeval je prav z dobrim vspehom, bil pravi odgojitelj šolske mladine; poleg tega podučeval je v fiziki, prirodopisju in slovenščini na ženskem učiteljišču. — Ranjki Leban bil je v glasbi strokovnjak.

Iz Goriškega 2. jun. [Izv. dop.]

Zloglasna: „N. Fr. Presse“ je v necem dopisu, koji se je iz Trsta nazival in bi mu kje drugej botra našli, dne 31. maja v novo po starej svoje navadi v blato potisnila vse primorsko šolstvo in to le iz zavisti, da so šole većinom po deželi našej ali slovenske, ali italijanske in nemamo dovolj germanizacije.

Dopisnik, ki meni morda po takej poti na način grdenja, obrakovanja in laži po lestvici osode polnej splezati se do više in više šprančice in se nam jedino pametnega predstavlja, se nam vendar le silno smešen kljukec zazdeva. V prvo pripoveduje, da so vse ljudske šole, slovenske in italijanske slabe in se nam kaže kot neki novi mesija, ki hoče to „šol. mizerijo“ (!) temeljito ozdraviti. Pač so nekatere italijanske šole še mišlosti našle, a kar je slovanskih, te so pa vse slabe, kajti tu in tam celo kak duhovnik podučuje (čujte! kaka pregreha v našem desetletju večnega deža, omikani duhovnik podučuje šolarčke ljudske šole!) in dopisun natančno ve, kolikokrat je šolski nadzornik (baje okrajni) občeval pri priliki inšpekcije ljudskih šol, prej s kakim župnikom (kaka sramota!) prej da je stopil v dotično šolo. Lahko bi prihranil ovi „ne ptič ne miš“ mnogo stroškov našej državi, ker je tako izvršten ovadah. Kaj bi li bilo, ko bi naši čestiti in spoštovani šolski nadzorniki prej vprašali tega modrijana (?) koga da smejo srečati in s kom govoriti, če se podajo na težavni inšpekcijski pot! Kaj mislite o tej stvari? Saj ste tako učen, da trdite, da naši učitelji slovenski še slovenskih knjig, ki se jim „oktroirajo“ (!?) iz Gorice (koliko jih le v zadnjih letih za šolsko rabo tu izšlo?) ne razumejo. Kako barbarični smo vendar; še lastnega nam jezika ne poznamo, čeravno ga naš kmetič povsem ume in knjige slovenske s pridom prebira! Res treba je bilo novega mesija in našel se je v osobi tržaškega (?) dopisunčeka. Pa še več si upate trditi: „vodstvo vseh pripravnic primorskih in učiteljišč bi se moralo izročiti možem, ki niso enostranski in so svoje nalogi zmožni!“ Tedaj trdite, da je sedaj vse „v rokah enostranskih in v stroki svoje nevednih mož“. Tu se nam zazdeva, da je majhen grmiček, za katerim bi morda zajca splašili. Kaže se, da morate biti zelo učen veleum in prebrisan mož. Za enake bi bilo sedaj v organizacijo kaj lepo polje v Bosni. Morda imate voljo, da se svet pri izbiri na vašo spametost ozre? Obetate mnogo, a: „veliko krika — malo volne“. „Ne mislim, pravite dalje, da bi bila odvečna grmanizacija, če bi se slovenskim učiteljem mesto slovenskih „plagiatov“ podajale knjige v izvirnem (t. j. nemškem) jeziku“. Vi si usvajate pravico, vse naše, na domačih tleh izrasle knjige za šolsko rabo imenovati „plagiate“, vi tedaj nam Slovencem očitata tatvino; kajti „plagiat“ je bÜcherplünderung, schriftdiebstal. Ali umete?

še spekli na ražnu in pojeli, — a tega se je bal Kosmas.

Na obed je bil pozvan Kosmas k uredniku „Novic“; ko je zvedel, da ima dr. Bleiweis sina, ki se uči medicine in da bode ta tudi pri obedu navzoč, se je bil malo prestrašil ker se je bal medicinarjev, kateri bojda strašno radi parajo mrtvece, predstavljal si je mladega medicinarja pri mizi sedečega, kako ima pred soboj mrtvaško glavo ter kako z nožem bóde po očeh in uhaš okolo. No, je potem videl, da mladi medicinar néma krvavih prstov, se je umiril ter začel jesti z velikim apetitom, kateri se mu še nij izneveril nigdar. — Košto pa ima dobro urednik „Novic“, si je mislil Kosmas sam pri sebi in počel je študirati, ne bi li popustil misli na kaplanijo, ter se rajši poprijel s časom uredovanja kacega slovenskega žurnala.

Nanesel je govor železnico iz Ljubljane v Trst, katera se je bila dné 27. julija 1857

odprla in predala prometu, pa je dr. Bleiweis vprašal Kosmasa, zakaj ne gre v Trst, da bi mogel tam pri proštu Vernetu odsesti.

Kosmas je sicer uže čital opis Trsta v „Novicah“ št. 100—104 let. 1856, ali da bi to mesto tudi gledat šel, pa tako na mah, tega si nij vsodil še pomisliti. Sedaj pa je bilo treba odgovoriti nekaj, pa je zato kar rekel, da pojde tudi v Trst. Ko se je poslovil od urednika „Novic“ se je precej odpravil v Trst, pa nij šel na kolodvor, kakor je uredništvo „Novic“ mislilo, ampak udrl jo je napram ljubljanskemu močvirju, pa je bil poprej na Vrhniku kakor železniški vlak v Borovnici.

Noge je imel zdrave Kosmas še takrat in nij mu bilo težavno hoditi; tudi mu nij bil dolg čas, ker je bil še mlad, pa je znal živžgati in peti. — Lehke so mladeniča noge, lehka mu sapa, veselo mu srce; če tudi po Vodnikovej nij ženka ne cvenka, se vendar ne boji nič, ker živi brez plenka ko tič. —

Prenagil se nij Kosmas nikjer, pa zato je prenočil na Vrhniku, v Planini, v Senožečem in in na Opčini. Nanos mu je imponiral, ker tacega hrusta še nij videl od blizu, čeravno je štajersko Pohorje tudi gora na Štajerskem in pa Boč tudi. Kamenja se mu je pač preveč videlo na enem kupu po Krasu; tam okolo Sežane mu je celo tesno prihajalo, ker je selnce močno pripekalo in ker so pečine tako grdo zijale vanj od obeh stranij ceste, pa si prav iz srca želel skoro priti pod košato hrastovo senco, katere pa nij bilo nikjer tam okolo Sežane.

Ko se je na Občini prebudil v jutro, je dež kar lil iz oblakov; v oštariji, kjer je prenočil, so mu rekli, naj ne hodi dalje, dokler se ne zvedri, ali Kosmasa nij bilo moči zadržati, ampak je kar divjal po dežju navzdol, ker je vedel, da mora biti tam negde blizu Trst, čeravno ga nij videl poprej, dok nij bil v sredi mesta.

Pa kaj bi, saj smo vsi slabi razen vaše modrosti! Šolska poslopja, katera je naš revni a za šolstvo vneti kmetovalec z mnogim trudom tu in tam uže sezidal, so vam „blevi“. Odpustite! Nij nam mogoče vaše modrosti na dalje slediti, samo to bi radi, da nam naznanite srečno hišo, v katerej ste beli dan zagledali, kajti gotovo bodejo narodi primorski, t. j. Slovani in Italijani, ker ste njih šolstvo tako krasno pomazali, vam staviti hoteli spomenik velikanskej vaši ne !

Iz Doline pri Trstu. 1. junija. [Izv. dopis.] (Majnikov izlet narodnih koperskih pripravnikov.) Srce človeku veselja poskakuje — neredkokedaj solza veselja se mu udere po licih, ko vidi okoli sebe nádepolno mladino — up srečnejše prihodnosti. Vsak narodnjak objokuje minolost — a veseli se prihodnosti. Začela je sijati lepša zora na mili naš narod — da lepša! Tega prepričal se je vsakdo, kdor se je udeležil veselice — koja so priredili koperski učiteljski pripravniki mi noli četrtak v Dolini — pod nadzorstvom svojega priljubljenega — velezaslužnega profesorja g. Julija pl. Kleinmayerja. Da dokažem svojo izjavo, dovolite mi, cel vesel i nam nepozabljiv praznik naših vrlih pripravnikov vsaj deloma popisati.

Gospodje so napovedali uro svojega prihoda. Tukajšnje narodno učiteljstvo i posebno č. g. dekan skrbel je gospode dostojno sprejeti. Tedaj, ko se je zapazilo veliko društvo (40 pripravnikov večinoma iz tretjega i četrtega tečaja) — zbrala se je tukajšnja šolska mladina s svojimi učitelji z zastavo na čelu. Učenci pripravnice so mej potom pevali troglasno ubrane narodne hodnice — dokler se nijsmo srečali. Veselo pozdravimo pl. g. Kl. in g. pripravnike — ter je vpeljemo v vas — kjer je bila še dvorana glavne tukajšnje gostilne kaj čedno z venci — narodnimi trobojnicami itd. olepšana. Omeniti moram še, da so v vas grede pripravniki peli. —

V gostilni se malo odpočijó in okrepeajo, potem pa skupaj v cerkev — kjer je bila peta sv. maša, pri kojoj so peli g. pripravniki pod vodstvom svojega sodruga g. Košuta tako izvrstno, da bi je bil še dolgo vsakdo rad poslušal. Kljub temu, da je naše ljudstvo bilo radi lepega vremena večinoma na polji — bila je naša prostorna cerkev skoro polna. Po maši so si gospodje ogledali krasno okoličico, dokler jih nij bobnar (imeli so svoj boben) pozval h kosilu.

Modra glava kakor je bil je iskal in gledal, da najde katero koli cerkev in zares se mu je posrečilo, da je našel starega sv. Antona; precej je šel v cerkev in je vprašal mežnarja po kanoniku Vernetu. Z mežnarji je živel Kosmas zmirom v prijateljstvu, pa ga tudi tukaj nij ukanilo poverenje do mežnarjev; našel je enega, in ta ga je precej sam odpeljal do hiše kanonikove.

Pri Vernetu se je Kosmas najprej posušil, potem pa je ostal 4 dni v njegovej hiši, pa si je mogel pogledati mesto, morje in ladije, in je res srečno prišel na turško fregato „Minos“, ki je ravno bila v luki. Dalje časa nij hotel ostati pri kanoniku, ker je uže onako prekoračil princip, katerega si je bil postavil, namreč: „da vsakega gosta je tri dana dosta“.

Šel je tedaj peti dan po svojem prihodu v Trst na kolodvor in je plačal vožnjo do Nabrežine. Mej potom je pokazal kondukerju

Po kosilu še-le bilo je življenje bila je veselica v pravem pomenu besede. Eten izmej g. pripravnikov nastopi ter odpre s kratkim nagovorom veselico. Ne vem kako bi mi bilo mogoče popisati skrbljivost, vnetost i potrpežljivost g. profesorja. Dolga je bila veselica a vse v najlepšem redu — napravili so poseben vtis na naše prosto i se ve da tudi bolj inteligentno ljudstvo. Hvala za vse to pa le očetu veselice g. profesorju.

Posebno iznenadil nas je g. Valentinčič, pripravnik, jako mlad a čvrst dečko. Čuditi se je moral vsakdo navzoč, kako je mogoče tako mlademu mladeniču tako lepe, blage, resne in tudi . . . misli imeti. Govor bil je sestavljen v lepej slovenščini — jednat in s kratka izvrsten. Sledilo je petje — deklamacija, igra in napitnice. Petje bilo je skoz in skoz prav izvrstno — človek bi noč in dan poslušal take slavčke. Deklamacijo predstavljal je g. Ferluga tako izvrstno, da je vse občinstvo kar strmelo. Igra v dveh dejanjih: „Kateri bo“ — se je tako predstavljala, da mi ne zadostujejo besede, vse diletante dostojno pohvaliti. Oče — dohtar, Marička in sploh vse osobje bilo je na svojem mestu — more se predstaviti na vsakem odru! Sledile so napitnice. Vodja in nadzornik veselice pl. g. Kl. napije najprej Nj. Veličanstvu. Živoklici odmevali so se po celej vasi — pevci pa uže napravljeni zapojó „Hribarjevo“ kantato. Napitnice na č. g. dekana, blag. g. profesorja, navzočne gospe — učitelje domače in sploh učiteljstvo — na narodne pripravnike koperske, ljubljanske, mariborske, celovške — na pripravljanke goriškega izobraževališča — na navzočne goste, nij mogoče dovolj popisati. Glede napitnice na g. dekana in g. profesorja moram še omeniti, da so prvega kandidati i drugega domači učitelji dolinski i boljunski kviško vzdignili. Gospodom pripravnikom v Ljubljani, Mariboru in Celovcu — kakor tudi gospdč. pripravljankam v Gorici se je sporočilo napitnico — koja je sledila mej drugimi, naj bi namreč tudi oni in one po pravej poti hodile — odgojevali deco našega še revnega a vendar zbujenega naroda v prid in slavo domovini.

Vmes sta predstavljala dva pripravnika dvogovor — pa se ne spomnim mu imena. Omeniti je še treba, da jedna izmej učenk pripravnice, zročila je v imenu svojih součenk gospé Kleinmayer-jevej šopek cvetic; ravno tako učenka ljudske šole pa g. pripravnikom.

gomilsko dvajsetico, katera ga je onako pekla v žepu, ker si je nij zaslužil po pravici, in to je storilo, da se je smel — voziti do Ljubljane.

Iz Ljubljane se je vozil po noči; plačal je do Zidanega mosta, a v Zidanem mostu nij šel iz vlaka — kaj bi tudi, saj nij imel tam posla — ampak je spal do Ponikve. Potem se je predramil in je malo pokregal kondukerja, zakaj ga nij zbudil, a v Poličanah je izšel, pa se nij vozil nazaj v Zidani most, čeravno mu je konduker rekel, da se more zastonj voziti nazaj.

In tako je Kosmas spet videl nekaj sveta in postal je modrejši za nekoliko grošev, katere si je prištedil pri vožnji. — Vozilo se je tačas sploh lahko zastonj po državnih železnicah, dokler nijsó prišle v last francoskemu društvu na 90 let, pa si je to okolnost v prid obrnil tudi Kosmas, ki je od dne do dne postajal praktičnej i v življenju.

Čas je bil seveda prekratek, trenotek le zdel se nam je cel dan. Nadejamo se, da nas tudi v prihodnje g. pripravniki ob enakih prilikah obiščete.

Pokazali so res mladi gospodje, da goje pravo ljubezen do naroda — koja bodo vepeljali tudi v mlada srca v prihodnjem svojem delovanju kot učitelji. Slava in hvala pa gre njih g. profesorju — koji se jako trudi ne samo v podučevanju materiščine in družih svojih predmetov, temveč tudi v tem, da pripraví svoje odgojence sposobne stopiti mej naše priprosto i tudi najizobraženejše ljudstvo. Res hvala in slava gre tacemu gospodu. Spomina na njega ostane neumrljiv.

Domače stvari.

— (Postojnska jama) je bila v ponedeljek letos sicer malo slabeje obiskana, nego druga leta, — vedno deževanje, ki tudi binkoštna praznika nij ponehalo, je temu krivo — ali vendar je bilo vsaj kaci 4000 tujcev v Postojni, in po starej navadi je človek teško prišel do juhe ali mesa ter silno drago pivo moral si iskati sam pri sodčku.

— (Hud tifus) razsaja v Mostaru, kakor nam od onod poroča naš dopisnik dne 27. maja, in je za to boleznijo samo v minolem tednu umrlo v vojaškej bólnici 21 mož.

— (Na naglem umrl) je v tukajšnjih vojaških krogih znani major v pokoji P. Gobato. V soboto z večera se je še izprehajal, o polunoči je obolel — ob 2. izdihnil. Pogreba so se udeležili štabni oficirji.

— (Frančiškansko cerkev) tukaj bodo popravljali, ter bodo očetje frančiškani imeli toliko časa sv. maše v nunskej cerkvi.

— (Nesrečno pal) je binkoštni ponedeljek z večera okolo 8. ure v križevniških ulicah bivši postrešek št. 5, ter se je v pijanosti na tlaku nevarno pobil.

— (Tatovi) so v petek 30. m. m. ponoči ukrali iz Winklerjeve prodajalnice na križevniškem trgu okolo 100 gld. v gotovini in nekaj obleke. Tudi pri blagajnici so poskušali svojo moč, a jim je bila pretrdna.

— (Požar.) Iz Loke se nam piše: V nedeljo 1. junija ob 8. uri zjutraj je nastal v tukajšnej „kasarni“ gospoda Guzelja ogenj ter je požgal vse deske, takozvane „fourniers“, ki so bile v njej v vrednosti 100 do 200 gld. Požarne našej straži, katera je na mah bila na pogorišči, ide zasluga, da požar ta, ker je skoro ugašen bil, nij več škode učiniti mogel.

Razne vesti.

* (Razbojniki na Hrvatskem.) Iz križkega okraja se „Obzoru“ piše: Glasoviti razbojniški glavar Udmanič je dobil vrednega si naslednika v osobi roparja Ivana Cicka. Ušel je ta pred jednim letom iz kaznilnice v Lepoglavi, ter se ves čas uže potika po vinogradih in Moslavinskih gozdih, da, prišel je bil celo večkrat domov v Repušnico, ne da so ga mogli prijeti žandarji, akopram so mu zmirom za petami. Pred kratkim je sedel z jednim pajdašem in neko vlačugo v gozdu pod hrastom. Žandarji to zvedó, hité tja, ali Cickak je podbrusil peté, predno da so ga še mogli prijeti, gledali so za njim in streljali, a nijsó ga zadeli. Dne 26. maja so lopovi pri belem dnevi v gozdu ne daleč od Miklova ustavili kmeta Benkovića, ki je od tod korčil domov, in ga vprašali, kdo ima v Čazmi in Samarici največ novcev. Ko Benković nij hotel takoj odgovoriti, slekli so ga roparji do nazega in ga dolgo topli; naposled pa, ko so videli, da iz njega nij ničesa spraviti, spodili so nazega domov. Roparji so imeli rdeče bosenške kapice, široke magjarske gače in puške. Zdj jih od vseh stranij zasledujejo.

